

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, PhD. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **N. D. Ch.**, narozený X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem v České republice: F. 1517/61, B.
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoi**
sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, Vietnamská socialistická republika

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2017, č. j. 3888/2017-HANOI,

takto:

- I. Usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoi ze dne 1. 12. 2017, č. j. 3888/2017-HANOI, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to k rukám advokáta Mgr. Marka Sedláka, sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

Usnesením ze dne 1. 12. 2017, č. j. 3888/2017-HANOI (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl o nepřijatelnosti žádosti žalobce o udělení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání, a to z důvodu, že si žalobce v rozporu s § 169h odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění účinném do 20. 1. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) nesjednal předem termín k podání žádosti, a dále z důvodu, že jeho žádost nebyla v rozporu s § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců podána osobně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí s odkazem na § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců dále konstatoval, že z důvodu nepřijatelnosti žádosti řízení o ní není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána.

II. Stanoviska účastníků řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá nepřezkoumatelnost tvrzení žalovaného o tom, že si žalobce předem nesjednal termín k podání žádosti, toto tvrzení není odůvodněné. Žalobce měl termín k podání žádosti sjednat, byť k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem podnikání. Na základě nyní platné úpravy není žalovaný oprávněn posoudit žádost jako nepřijatelnou podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z důvodu nesjednání termínu pro osobní podání žádosti, neboť zákon o pobytu cizinců nestanoví žádný způsob sjednání termínu pro podání žádosti. Z tohoto důvodu nemůže být nepřijatelná ani žalobcova žádost. Způsob stanovený zastupitelským úřadem ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců přitom musí být způsob, který je výslovně stanovený zákonem o pobytu cizinců. Žalovaný tedy nemůže zveřejnit jakýkoli způsob sjednání termínu podle vlastního uvážení, přesto tak učinil. Kromě toho, že žalovaný stanovil způsob podání žádosti, který nemá oporu v zákoně, tento způsob navíc ani registraci fakticky neumožňuje. Žalobce se telefonicky marně pokoušel sjednat termín dne 27. 11. 2017, linka byla vždy obsazena a zhruba po hodině odpojena. Žalobce dále namítá nepřezkoumatelnost tvrzení žalovaného o tom, že žádost žalobce nebyla podána osobně. Jedná se o neodůvodněné a nepravdivé tvrzení, žalobce osobně jednal s úřední osobou. Žalobci nemůže být k tíži, že o jednání spojeném s podáním jeho žádosti nebyl žalovaným dle § 18 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), sepsán protokol, jak ukládá § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobce k tomu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 97/2017-42, jímž byla konstatována chyba, nesepsal-li žalovaný protokol o jednání spojeném s podáním žádosti.
2. K žalobě podalo dne 16. 3. 2018 vyjádření Ministerstvo zahraničních věcí, jehož útvarem ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, ve znění pozdějších předpisů, je žalovaný. Podáním ze dne 21. 5. 2018 žalovaný sdělil soudu, že vyjádření Ministerstva zahraničních věcí je současně vyjádřením žalovaného. Zdejší soud tedy vyjádření Ministerstva zahraničních věcí akceptoval a vypořádal se s argumenty jím uvedenými jako s argumenty vznesenými žalovaným. Ministerstvo zahraničních věcí považuje žalobu za nepřipustnou, neboť napadené rozhodnutí nesplňuje náležitosti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V případě, že by soud uznal žalobu přípustnou,

uvádí, že žaloba je nedůvodná. Povinnost podat žádost osobně ve smyslu § 169d odst. 2 a § 169f zákona o pobytu cizinců je splněna pouze, pokud se žadatel zaregistroval pro druh a účel pobytového oprávnění, který skutečně zamýšlí podat. Žalobcovo jednání však bylo zastřené, neboť jeho vůle se objektivně rozcházela s jejím vnějším projevem. Registrací k osobnímu podání žádosti o jiný druh pobytového oprávnění by žalobce získal neoprávněnou výhodu vůči ostatním žadatelům, kteří zákon dodrželi. Jeho postup tedy nelze považovat za splnění registrační povinnosti ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců. Z § 169f zákona o pobytu cizinců jednoznačně vyplývá, že určení konkrétního způsobu sjednání termínu osobního podání ponechává zákon na zastupitelském úřadu. Žalovaný v souladu s tímto ustanovením určil a zveřejnil způsob sjednávání termínů a byl proto oprávněn vyžadovat předchozí registraci žalobce pro dotčený druh a účel pobytu, který skutečně zamýšlel podat. Žalobce registrační povinnost nesplnil, jeho žádost tak byla nepřijatelná. Na žalobce je potřeba hledět, jako by nebyl osobně přítomen, byť by se fyzicky nacházel v prostorách zastupitelského úřadu. Konstatování nesplnění osobní přítomnosti je přímým důsledkem nesplnění podmínky registrační povinnosti. V rozsahu, v jakém soud případně uzná žalobu přípustnou, navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

III. Posouzení věci krajským soudem

3. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přistoupil v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“) k přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.).
4. Soud předesílá, že v souladu s ustálenou judikaturou je usnesení podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., a ochrany proti němu se proto lze domáhat prostřednictvím žaloby proti správnímu rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 82/2018-19).
5. Zdejší soud v první řadě shledává nedůvodnými **námítky žalobce o nepřezkoumatelnosti** napadeného rozhodnutí pro dle jeho názoru neodůvodněná tvrzení o nepřijatelnosti žádosti spočívající toliko ve formulacích „cizinec si předem nesjednal termín k podání žádosti, ačkoliv tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena - § 169h odst. 1 písm. a) zák. č. 326/1999 Sb.“ a „žádost nebyla podána osobě - § 169h odst. 3 zák. č. 326/1999 Sb.“ Ve vztahu k záznamu o usnesení o nepřijatelnosti žádosti, jímž byly důvody nepřijatelnosti žádosti žalobci sděleny i v právě projednávané věci, se k požadavkům na jeho odůvodnění vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 21. 11. 2018, č. j. 6 Azs 289/2018-21, kde konstatoval, že „tento záznam má formulářovou podobu – obsahuje předtištěné důvody nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, u nichž stěžovatel pouze vyznačil, který z nich byl v konkrétním případě žalobkyně naplněn. Stěžovatel tedy učinil výrok usnesení „žádost je nepřijatelná“ na základě toho, že si žalobkyně předem nesjedнала termín k jejímu podání a nepodala ji osobně. Takového odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud vzhledem ke specifické povaze usnesení o nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců za zcela dostatečné. Stěžovatel přesvědčivě namítl, že neexistují žádné další okolnosti, které by bylo možné do odůvodnění takového rozhodnutí zahrnout. Žalobkyně si totiž buď termín k podání žádosti předem sjedнала, či nikoli. Stejně tak

žádost buď podala, nebo nepodala osobně. Jde o skutečnosti, které jsou zřejmé již při podání žádosti, žalobkyně se k nim nemusela nijak vyjadřovat a stěžovatel v tomto směru nevedl žádné dokazování. Stěžovatel tedy nemá, co do usnesení o nepřijatelnosti žádosti uvést jiného, než že žalobkyně si termín k podání žádosti předem nesjedнала a nepodala ji osobně. Žalobkyně může takové závěry pochopitelně zpochybňovat, posuzování takto ložených námitek se však již bude pohybovat v rovině zákonnosti (správnosti) rozhodnutí žalovaného, nikoli jeho přezkoumatelnosti“ (podtržení doplněno zdejší soudem). Vzhledem k tomu, že závěry Nejvyšším správním soudem v citovaném rozsudku uvedené jsou plně aplikovatelné na právě projednávanou věc, je dle zdejšího soudu třeba považovat napadené rozhodnutí, s ohledem na jeho formulářovou podobu – tj. předtiskuté důvody nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, za odůvodněné, neboť obsahuje, byť v míře omezené, důvody vysvětlující jeho závěry (ke stejnému závěru Nejvyšší správní soud dospěl mimo jiné též v rozsudku ze dne 30. 1. 2019, č. j. 4 Azs 320/2018-64 a v rozsudku ze dne 28. 3. 2019, č. j. 4 Azs 417/2018-37).

6. Z obsahu správního spisu zdejší soud ověřil, že dne 27. 11. 2017 byly zástupcem žalobce v čase 9:00 – 11:05 soustavně činěny pokusy o telefonické spojení se zastupitelským úřadem. V žádném z pokusů nebyl zástupce žalobce se zastupitelským úřadem spojen. Žalobce proto využil úspěšně provedené registrace k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem podnikání, učiněné v systému Visapoint, a v den sjednaného termínu, tj. 1. 12. 2017, předal pověřené osobě na zastupitelském úřadu žádost o zaměstnaneckou kartu. Obdrženou žádost o zaměstnaneckou kartu posoudil žalovaný jako nepřijatelnou a předal žalobci záznam o usnesení č. j. 3888/2017-HAONI, ve kterém žalobce poučil o tom, že proti tomuto usnesení se nelze odvolat.
7. K výše uvedenému je nutno uvést, že mezi stranami není sporu o tom, že dne 1. 12. 2017 při osobní návštěvě zastupitelského úřadu v Hanoi žalobce předal pověřené osobě zastupitelského úřadu na předepsaném tiskopisu žádost o zaměstnaneckou kartu. Z tohoto důvodu není relevantní žalobcem vznesená otázka **problematickosti dokazování jeho osobní přítomnosti** na zastupitelském úřadu a s ní související **námítka pochybení žalovaného spočívající v nevyhotovení protokolu dle § 18 správního řádu**. Přítomnost žalobce dne 1. 12. 2017 v prostorách zastupitelského úřadu není rozporována. Spornou je toliko otázka právního posouzení takto učiněného podání.
8. Otázku zákonnosti důvodů uvedených žalovaným pro vyslovení nepřijatelnosti žádosti žalobce, tj. nesplnění podmínek stanovených v § 169h odst. 1 písm. a) a § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy soud posoudí věcně.
9. **Co se týče žalovaným uvedeného důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců**, k tomu zdejší soud uvádí, že se neztotožňuje s výkladem podmínky osobního podání žádosti uvedeným žalovaným, dle kterého je povinnost osobní účasti přímo spojená se splněním povinnosti sjednání termínu osobního podání žádosti. Nesplnění podmínky registrační povinnosti je dle žalovaného logickým důvodem pro konstatování nesplnění osobní přítomnosti.
10. Dle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že „[n]epřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené

doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé“ (podtržení doplněno zdejším soudem).

11. Dle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu osobně.
12. Dle § 169d odst. 2 se osobním podáním žádosti rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána.
13. Jazykový výklad pojmu „osobně“ ve smyslu použitém v § 169d odst. 2 a § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců je podle názoru soudu jednoznačný. Tento pojem standardně (a v případě citovaného ustanovení není důvod se od tohoto standardního významu odchýlovat) znamená, že jde o úkon učiněný osobou podatele, tj. nikoli prostřednictvím zástupce. Zákon tedy slovním spojením „osobně se dostaví“ vyžaduje fyzickou přítomnost osoby žadatele při podání žádosti. Při nesplnění této podmínky pak umožňuje posoudit podanou žádost jako nepřijatelnou dle § 169h odst. 3 věty poslední zákona o pobytu cizinců. Posouzení žádosti jako nepřijatelné pro nesjednání si termínu pro podání žádosti je pak samostatným důvodem nepřijatelnosti žádosti dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
14. Žalovanému tedy nelze přisvědčit v tom, že by nesplnění podmínky registrace jakožto samostatný důvod nepřijatelnosti žádosti ve smyslu § 169h odst. 1 písm. a) automaticky znamenalo také porušení povinnosti osobního podání žádosti dle § 169f zákona o pobytu cizinců, které je dalším samostatným důvodem nepřijatelnosti žádosti, tentokrát ve smyslu § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalováním prováděné směřování dvou zcela samostatných důvodů v jeden dle názoru zdejšího soudu postrádá smysl.
15. Naopak výkladu krajského soudu odpovídá i způsob, jakým o důvodech nepřijatelnosti uvažoval Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 21. 11. 2018, č. j. 6 Azs 289/2018-21. Je-li akceptovatelné formulářové rozhodnutí, neboť má být zcela zřejmé, zda žadatel podal či nepodal žádost osobně, pak nelze konstruovat, že pojem osobně musí současně zahrnovat podmínku sjednání termínu k podání žádosti o konkrétní druh pobytového oprávnění.
16. Nerozporuje-li ani sám žalovaný osobní přítomnost žalobce na zastupitelském úřadě při podání žádosti o povolení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání, neměl dle zdejšího soudu důvod pro konstatování nepřijatelnosti žádosti s odkazem na § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
17. Zdejší soud proto přistoupil k přezkumu zákonnosti **druhého z důvodů nepřijatelnosti žádosti žalobce uvedených žalovaným, a to nesjednání si termínu pro podání žádosti.**
18. Dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nepřijatelná, jestliže si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.
19. V posuzované věci byl žalobce povinen si pro podání žádosti o udělení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání dle § 169f zákona o pobytu cizinců předem sjednat termín osobního podání žádosti, a to „*způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední*

desce“. Nelze tedy přisvědčit žalobní námitce o absenci zákonné úpravy, co se týče stanovení způsobu sjednávání termínů pro podávání žádosti. Zákonem stanoveným způsobem ve smyslu § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je právě způsob definovaný v § 169f zákona o pobytu cizinců, tedy způsob, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu v zákoně zcela konkretizovat způsob sjednání termínu osobního podání žádosti, pak by předmětné ustanovení muselo znít zcela odlišně. Takováto úprava vychází z nutnosti reálného posouzení specifických podmínek každého zastupitelského úřadu.

20. V daném případě žalovaný s účinností od 24. 11. 2017 v souladu s právní úpravou v zákoně o pobytu cizinců určil a prostřednictvím internetových stránek zveřejnil způsob sjednávání termínů pro osobní podání žádosti prostřednictvím telefonického objednání, příp. sjednáním termínu osobně v tzv. živé frontě. Pro telefonické objednávky bylo žalovaným stanoveno: *„Termíny, kdy je možné objednávku provést – každé pondělí od 9:00 na nadcházející týden. Po vyčerpání kapacity na jeden týden bude objednávání zastaveno a znovu zahájeno až následující pondělí v 9:00.“* a dále: *„Dne 27. 11. 2017 bude zahájeno objednávání na týden od 4. 12. 2017.“*
21. Co se týče otázky zákonnosti vysloveného důvodu nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, pro její zodpovězení je nutno vycházet ze závěrů uvedených rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, dle kterého *„[n]a jedné straně účinky žádosti ‚nouzově‘ podané způsobem, který je obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit“*. Rozšířený senát dále konstatoval, že *„[j]e na veřejné správě, jakým způsobem ‚technicky‘ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a fěrových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně“*.
22. Přestože výše uvedené závěry byly rozšířeným senátem učiněny před nabytím účinnosti (15. 8. 2017) novely zákona o pobytu cizinců provedené zákonem č. 222/2017 Sb., má zdejší soud ve shodě s Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek ze dne 13. 6. 2019, č. j. 1 Azs 92/2019-49) za to, že tato skutečnost neznamená, že by z těchto závěrů nebylo možné v posuzované věci vycházet, neboť závěry rozšířeného senátu ve vztahu ke způsobu podání žádosti o pobytová oprávnění jsou obecně platné a je k nim třeba přihlížet při interpretaci relevantní právní úpravy v zákoně o pobytu cizinců.

23. Účinností výše citované novely byla včleněním § 169f do zákona o pobytu cizinců svěřena zastupitelským úřadům pravomoc stanovit způsob, jakým je cizinec povinen sjednat si termín pro osobní podání žádosti. Žalovaný jako způsob pro splnění registrační povinnosti stanovil telefonické objednávání a živou frontu.
24. Ačkoliv se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52 (obdobně srov. rozsudek ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016-36), především prostřednictvím shrnutí dosavadních judikatorních závěrů, kriticky vyjádřil ke kvalitám a funkčnosti systému Visapoint, má zdejší soud za to, že jeho závěry jsou obdobně aplikovatelné také na právě posuzovanou věc, ve které bylo za způsob splnění registrační povinnosti stanoveno mimo jiné telefonické objednávání. Jak bylo výše uvedeno, správní spis, obdobně jako ve výše citovaných věcech posuzovaných rozšířeným senátem, i u tohoto způsobu sjednávání termínů pro osobní podání žádosti vypovídá o tom, že žalobci nebylo umožněno podat žádost postupem zákonem standardně předpokládaným. Ve smyslu rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, lze ve věci žalobce konstatovat, že jím zvolený způsob podání žádosti je oním „nouzovým“ způsobem, který je sice obecně vzato nutno považovat za nežádoucí, na druhou stranu zároveň tvoří jedinou účinnou obranu žalobce před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že žalobci neposkytla v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. K tomuto rozšířený senát konstatoval, že *„závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit“*.
25. Ve vztahu k právě projednávané věci považuje zdejší soud za přílehlavé i navazující úvahy rozšířeného senátu: *„Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupech. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k takovému stavu dochází, a to ať již jakýmkoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému Visapoint tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému Visapoint. Tato jednání mohou podle okolností být rovněž nezákonným zásahem, například již jen proto, že u konkrétního pobytového oprávnění nemusí ze zákona plynout povinnost žadatele předem si sjednat termín podání žádosti uložená mu zastupitelským úřadem, anebo proto, že jsou fakticky pokračováním předchozího šikanózního způsobu využití systému Visapoint ve vztahu k žadatelům o ta pobytová oprávnění, u nichž by požadavek předem si sjednat termín podání žádosti byl přípustný. Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejrůznější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, vícestupňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky*

v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“ (podtržení doplněno zdejšími soudem).

26. Zdejší soud se s citovanými závěry plně ztotožňuje a neshledává důvod se od nich odchýlit ani v právě projednávané věci, v níž bylo veřejnou správou určeno jako způsob pro povinné sjednání termínu pro osobní podání žádosti telefonické objednání. Uzavírá proto, že žalobcem opakovanými marnými pokusy doložená nemožnost získat registraci k termínu prostřednictvím telefonického spojení je důvodem pro uznání žádosti podané za pomoci následně zvoleného „nouzového“ způsobu zajištění si termínu k podání žádosti (sjednání si termínu pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění prostřednictvím systému Visapoint, pro který byly termíny uvolněny) jako účinně podané.
27. Opačný přístup by znamenal zneužití praktické nemožnosti registrace termínu pro osobní podání žádosti na úkor žalobce, jemuž by nebylo možné zaručit, zda vůbec někdy získá termín pro registraci žádosti. Žalobci by se mohlo podařit navázat telefonické spojení a získat termín pro podání žádosti např. za několik měsíců, let, či dokonce nikdy. Žalovaným nastavený proces telefonického objednávání v tomto případě vedl k faktickému znemožnění žalobci podat osobně žádost o pobytový titul v přiměřené době. Jelikož již tato skutečnost je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí, nezkoumal soud dále, zda se jednalo pouze o selhání stanoveného způsobu registrace v konkrétním případě, nebo systémový nedostatek obecně znemožňující podávání žádostí o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době.
28. Výše uvedené pochybení žalovaného, kdy věcně neprojednal žádost žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, ačkoliv tak učinit měl, je závažnou vadou řízení mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, která je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

V. Shrnutí a náklady řízení

29. Soud z výše uvedených důvodů ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. (ve spojení s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.) zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
30. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby) 2 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 2 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 1 428 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 11 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. července 2019

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu